

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ג.

עין משפט
נר מצוה

ח א מיי פיי מהל' אשוח
הל' נר סמנ עשין מת
טו"ע א"ע ק"ד ס"ד סעי'
ג:

א) יבמות ז: ק"י גיטין לג.
ב) דבא תבא מח;
ג) ולעיל ב' לקמן הו';
ד) ועי' מוס' ב"ב מח' ג.

גליון הש"ס

נב' ואפקעינהו רבנן. עי'
תשובת רשב"א ס' אלף
קסז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) דר"ה וסביר דלמיט
וכי' וגבי פרוצות ל"ב וכו'.
עי' מה' י"ב ע"א תד"ה
זנוע וכו'.

וימנין דלא אנים. והוי גיטא: וסברה. דלמא אנים ואינו גט
ומדלא להינשא: וימנינא. וכשיבא ויאמר נאנסתי נמצא גט בטול
וזניה מן האחרון ממזרים לפיכך אמרו יהא גט: **דמדאורייתא לא**
הוי גיטא. שמננינו טענת אונס מן התורה שנאמר (דברים כב)
ולנערה לא תעשה דבר: **כל המקדש.**

כל המקדש אשה על דעת שהניגו
חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה
שהיו קיימין קידושין לפי דברי חכמים
ויהיו בטולים לפי דברי חכמים על
ידי גיטין שהכשירו חכמים: **ואפקעוה**
רבנן לקידושין. כשיבא גט כזה
אחרים: **תינה.** למימר אפקעתא
כדקדיש בכספא דינמא גט זה עוקר
הקידושין ועושה מעות מתנה מעיקרן:
קדיש צביאה מאי. אפקעתא מעיקרא
איכא. צביאה על ידי גט כשר אע"פ
שהקידושין קיימים עד עכשיו גזירת
הכתוב היא שהגט כורתו ומתיר
אסורו מכאן ולהבא אבל זה שאינו
גט מן התורה ואתה מכשירו מפני
דעתו שזו שקידשה על דעת
חכמים ושיבטלו על פי חכמים לריך
אתה לומר שמעיקרן לא היו קידושין
ואי קדיש צביאה ואתה עוקר
קידושין למפרע מה תהא על ציאתו:
שויה רבנן לבעילתו. למפרע על
ידי גט שהוא מדבריהם בעילת זנות
וזה כח לנעושות כן שהרי הוא מלה
צפן. שמעתי כל רבותי מפרשים
דקדיש בכספא דקידושין דרבנן יניחו
ואי אפשר לומר כן חזק דגזירה
שהי' היא קימה קימה משדה עפרון
(קידושין דף ג.) וכל הלמד מגזירה
שהי' כמו שכתוב מפורש הוא לכל
דבר ועוד אי דרבנן יניחו היאך
סוקלין על ידו ומציאין חולין לעזרה
על שגגתו וסוף סוף כי קא משנין
שויה רבנן לבעילתו צביעה זנות
על כרחק לריך אתה לפרש כמו
שפירשתי שהקידושין נעקרין מעיקרן
ולא מכאן ולהבא. והמפרש לומר שויה
רבנן לכל מקדשי צביאה צביעה
זנות טענת גמור הוא ובה להמיר
אשת איש המתקדשת צביאה בלא גט
מן הטעם הזה ולא מננינו זאת בהלמוד:
וכן לענין גיטין. אלפיכך קאי דטענין
טענת אונס בתנאי הגט להפקיעו:
שצחי דינין קצועין כלל יום. כלומר
שקציעות כל הימים שזה: **והא צעין**

שקדו. שיהא תורה כסעודה שלשה ימים: **דטריה ליה.** אם טרח לפני
השבת ותיקן יורכי סעודה כוססה צאחד צצבת או צצני צצבת:

דאיתיליד בה כו' אמר רבא אונס דלא שכיח הוא ומייתי רבא סיעתא מהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יש טענת אונס
לרבא והכא קאמר רבא גופיה בלישנא קמא שהוא עיקר דלין אונס אפילו באונס דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואור"י דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שחזו אפי' לנישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום לנועות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי לנועות דנפל עליו הצית או שהיפשו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרא אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דאיכא ליה לאתגויי אבל אונס דשכיח ולא שכיח כהא
פליגי תרי לישני דרבא והלכתא בלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי דינין קצועים בב"ב יום.** וא"ת וכי תיקן עורא שלא יהו צחי
דינין קצועים בכל יום אלף צ' ובה' בלצד ועוד קשה דאמרינן צצבת (ד' קטו: ושם) מי שיש לו זכות אצות יקח צ' ובה' וכי קודם תקנת
עורא לא היו מקיין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עורא לא היו קצועים בכל יום אלף כשהיו לרייך לשום דין היו יושבין בכל יום ויום
ועורא תיקן שיהיו קצועין צ' ובה' וכל הרוצה לדון יבא וידון והוי יכולין להקח בכל יום קודם תקנת עורא כיון שלא היו קצועים ור"י מירך
שלא היו קצועים תחלה אלף בעיר אחת ועורא תיקן בכל עיר ועיר צ' ובה': **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא בה' ומיבעל צצחי לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל למשום צרכה לא היו קצועים יום כדפרישית לעיל וצאלמנה
נמי לא קצבו שמיעל צצחי משום צרכה גרידא אלף משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (דף ה.) וצתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שצנת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קצועים יום:
אי איכא בתי דינין בו' נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת צצחי דהא אין דינין צצבת ועתה נוהגין לישא אף צצחי משום דלין צ' ד'
קצועין ואם יש לו טענת צתולין יכול לקבול צצבת צפני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קצבו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתצבר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:

וסברה דאנים. ומן הדין לית לן למיחש דלמא אנים הוא
דרובין לא אנים ולהכי קרי לכו לנועות שמחמירים על
עלמנ אע"ג דמני לאנסובי א' וגבי פרוצות לא גרסינן וסברה דלא
אנים אלף ואמרה דלא אנים פ"י אפילו כשיבא הקול דאנים אמרה
דלא אנים או אפילו כשתדע היא
עלמנה דאנים ואחרים לא ידעו ואם
תאמר מת תוך י"ב חודש נמי היא
גט מהאי טעמא דזימנין דלא מת
וסברה דמת ומיענגלא ויתבה ויש
לומר דמיתה קלא אית לה:

אדעתא דרבנן מקדש. לכן
אומרים צצנת קידושין
כדת משה ישראל:
ואפקעינהו רבנן לקידושין
מינה. צצנת

השולח (גיטין לג.) פירשתי:
תינח דקדיש בכספא. דהפקר
צ"ד היה הפקר והווי מעות
מתנה וממילא יהו כל צביעותיו זנות
קדיש צביאה מאי איכא למימר איך
יפקיעו צביאה של קידושין ואפי' למ"ד
צהאשה רבה (יבמות פט: ושם) דיש כח
לחכמים לעקור דבר מן התורה
היינו כגון דליכא עזירה כההיא
דהאשה רבה דהדר לטיבאל אבל
היכא דליכא עזירה דמקודשת היא
צביאה מאי איכא למימר ומשני
שויה רבנן צביעותיו צעילת זנות
ואין כאן קדושין א):

איכא דאמרי אמר רבא וכן
לענין גיטין. פסק ר"ת
כלישנא קמא דלין אונס צגיטין
והציה רחיה מדקאמר סתמא הש"ס
צריש השולח (גיטין לג.) ושם גבי ההוא
דאמר אי לא נסיבנא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא כו' ואי משום אונס
אין אונס צגיטין וכן נראה דאליכא
דאיכא דאמרי הווי פירכי מכל זני
דמייתי סיעתא לנישנא קמא ולא
סמכינן אשינויי דחיקי וקשה לר"י
דמסיק צפרק מי שחזו (שם ע"ג.) ושם
דינן דאמר הרי זה גיטין אם מתי
מחולי זה צין אם אמר אם לא אעמוד
מחולי זה ונפל עליו הצית או נשכו
נחש או אכלו ארי דלא הוי גט
אלמא דיש אונס צגיטין וליכא למימר
דהתם לא מטעם דיש אונס קאמר
דלא הוי גט אלף משום דינן אם
מתי מחולי זה צין אם לא אעמוד

משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הצית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח צהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
מאי
משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הצית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח צהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
מאי
משמע שימות מחמת זה החולי וכשנפל עליו הצית או נשכו נחש אינו
גט דלין זה מחולי זה דהא מוכח צהדיא התם דמטעם דיש אונס
הוא גבי ההוא גברא דצין ארעא לחצריה וקביל עליה כל אונסא
מאי

מוסף רש"י

כל דמקדש אדעתא
דרבנן מקדש. תולה
צצנת חכמים, דהא כדת
משה ישראל קאמר (יבמות
צ') להיות קדושין חלו
כדת משה ישראל שהניגו
חכמי ישראל, והרי הם
אמרו שפיקשו כל קדושין
צביעה על ידי גט כהא,
הלכך פקיעו שעל מת
כן קדישה (גיטין לג.).
תינח דקדיש בכספא
איכא למימר אפקעוהו
לקידושין גט דצביעה
ואמרו ליהו מעות למפרע
מתנה, וממילא פקיעו שהרי
שקדשו על מת כן
קדיש (שם, ובעי' יבמות
צ'): וק"ל: או: דהפקר צ' ד'
הפקר גבי ממון וכאלו,
קדישה בגזל ובחמת דמיא,
דלא הווי קידושין (רשב"ם
ב"ב מח). קדיש צביאה
מאי איכא למימר. מאי
אפקעתא איכא למימר,
האי צביאה מאי שויה
(יבמות צ') דקיימא לן
בקידושין (ד'.) מי יקח
איש אשה ובעלה, דאשה
מתקדשת נמי צביאה מאי
אפקעתא איכא למימר צהא
צביאה (גיטין לג.). שויה
רבנן לבעילתו בעילת
זנות. למפרע על ידי גט
זה, ולפקיעו שם קידושין
מינה, ויש צפן כח לך,
שהרי שקדשו על מתה
חוק דתם קדיש (גיטין לג.)
כיון דבדעתה דרבנן מה
ורבנן אמרו דכי יתיב לה
גט כי האי מבטל צביאה
דמיהו צעילת זנות. וא"ת
לדמי מיהו קדיש בכספא,
דאמרי כסף דרבנן,
קדיש צביאה דקידושין
דמדאורייתא מינו מאי
איכא למימר, וטענת גדול
הוא צצנת דקידושי כסף
דאורייתא מינו ומגזירה
שהו דקדיה קימה משדה
עפרון גמר לה צצבת
קידושין (ב'.) וגו' צצני
לחמיה וכל י"ג מדות, ואי
קידושי כסף מדרבנן מי
קטלינן נפשא עלייהו, דבעל
ארוסה כפקילה, ועוד מאי
שייחא דשני שווה רבנן
ס', הא קשיא ליה הדין
מזו רבנן לאפקועי מדי
דאורייתא ומשני ליה שווה
רבנן, הא נמי אפקעתא
היא (יבמות צ') ובעי'
בארוכה גיטין לג. ורשב"ם
ב"ב מח).